

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, luty 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/20/2011

STOSUNEK DO RZĄDU

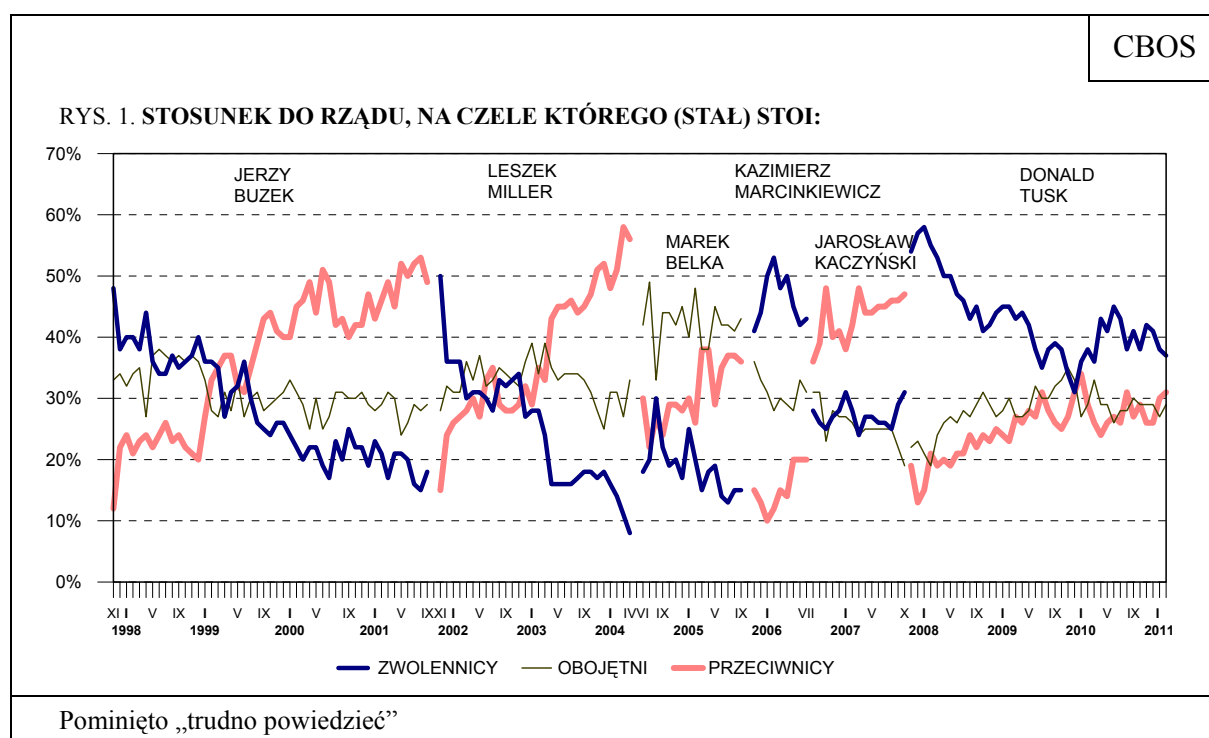
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po znaczącym spadku notowań gabinetu Donalda Tuska na początku roku, w lutym¹ opinie o nim zmieniły się już niewiele. Niekorzystne dla rządu zmiany zaszły przede wszystkim w ocenach jego działalności. Obecne notowania urzędującego gabinetu są najgorsze od stycznia 2010 roku.

POPARCIE DLA RZĄDU

Rząd ma nadal więcej zwolenników (37%) niż przeciwników (31%). Obojętność wobec rządzącego gabinetu wyraża 29% badanych.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (249) przeprowadzono w dniach 3 – 9 lutego 2011 roku na liczącej 1002 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2010											2011		
	w procentach													
Zwolennicy	38	36	43	41	45	43	38	41	38	42	41	38	37	
Przeciwnicy	29	26	24	26	27	26	31	27	29	26	26	30	31	
Obojętni	29	33	29	29	26	28	28	30	29	29	29	27	29	
Trudno powiedzieć	4	5	4	4	2	3	3	2	4	3	4	5	3	

Stosunek do rządu wyraźnie różnicuje wielkość miejscowości zamieszkania oraz status społeczno-ekonomiczny badanych, określony poziomem wykształcenia i wysokością dochodów. Rząd ma zdecydowanie więcej zwolenników w miastach, szczególnie dużych (58% w aglomeracjach powyżej 500 tys. mieszkańców), niż na wsi (25%). Gabinet Donalda Tuska cieszy się stosunkowo największym poparciem wśród respondentów z wyższym wykształceniem (50%) oraz osób względnie dobrze sytuowanych – o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (54%). W grupach społeczno-zawodowych najbardziej przychylni rządowi są kadra kierownicza i specjaliści, średni personel, technicy, pracownicy administracyjno-biurowi oraz właściciele firm. Tradycyjnie już najbardziej niechętni rządowi są rolnicy.

Na stosunek do gabinetu Donalda Tuska wpływa także orientacja światopoglądowa badanych – religijność i, w mniejszym stopniu, identyfikacje polityczne. Poparcie dla rządu jest tym częstsze, im rzadziej deklarowany udział w praktykach religijnych. Wśród osób najbardziej religijnych – praktykujących kilka razy w tygodniu – rząd ma 19% zwolenników, a wśród niepraktykujących w ogóle – 44%. Obecny gabinet cieszy się niemal takim samym poparciem wśród badanych o poglądach prawicowych (42%), co deklarujących orientację lewicową (46%), jednak znacząco więcej przeciwników ma wśród osób identyfikujących się z prawicą (42%) niż wśród tych, które utożsamiają się z lewicowym systemem wartości i przekonań (29%).

W elektoratach partyjnych obecna ekipa rządowa może liczyć przede wszystkim na przychylność zadeklarowanych wyborców PO. Poparcie dla rządu przeważa także wśród zwolenników SLD i PSL. Do przeciwników rządu należy natomiast zdecydowana większość sympatyków PiS.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	83	3	14	0
SLD	49	22	26	3
PSL*	41	26	32	0
PiS	7	76	17	0
Niezdecydowani	24	38	26	12
Niezamierzający głosować	22	31	44	3

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Wśród osób deklarujących udział w najbliższych wyborach parlamentarnych, ale niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych oraz wśród biernych politycznie obecna ekipa ma więcej przeciwników niż zwolenników.

AKCEPTACJA PREMIERA

Zadowolenie z tego, że rządem kieruje Donald Tusk, wyraża 43% ankietowanych. Niewiele mniej osób (41%) jest niezadowolonych z szefa rządu.

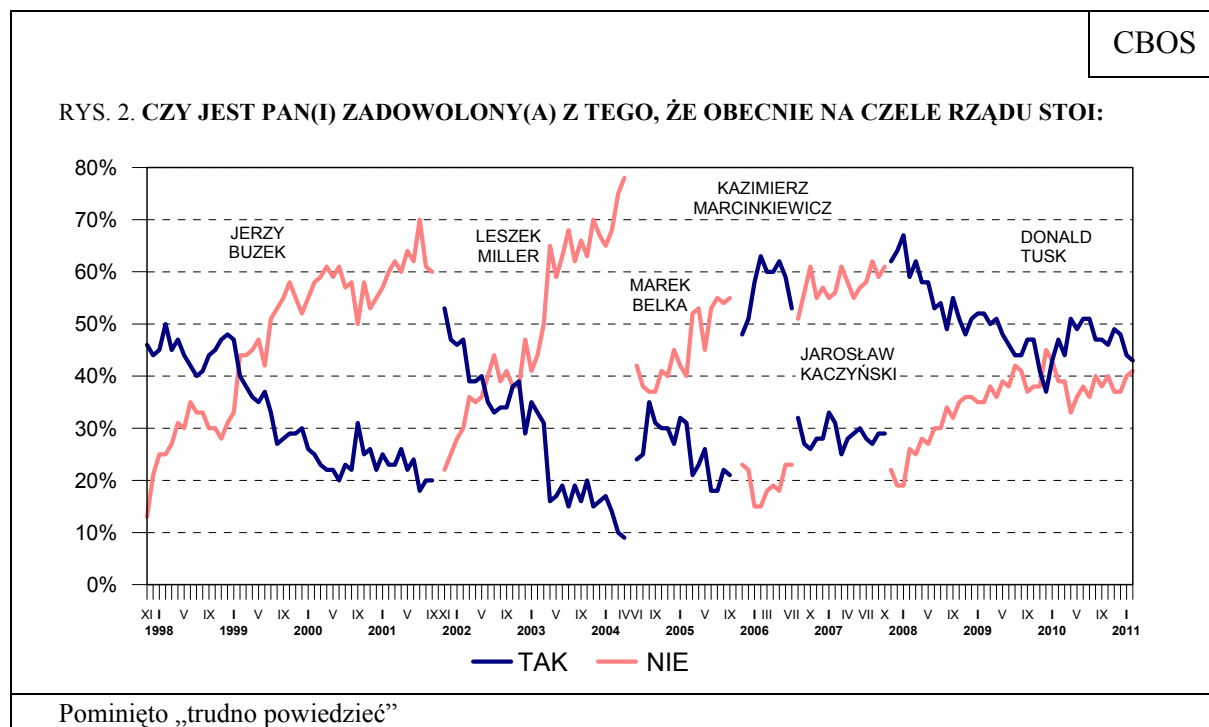

Tabela 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2010											2011	
	w procentach												
Tak	47	44	51	49	51	51	47	47	46	49	48	44	43
Nie	39	39	33	36	38	36	40	38	40	37	37	40	41
Trudno powiedzieć	14	17	16	15	11	13	13	15	14	14	15	16	16

Premier – podobnie jak kierowany przez rząd – najczęściej spotyka się z akceptacją mieszkańców dużych miast, osób najlepiej wykształconych i sytuowanych.

Zdecydowanie najbardziej zadowoleni z obecnego prezesa Rady Ministrów są zdeklarowani wyborcy PO, wśród których aprobata Donalda Tuska jako szefa rządu jest niemal powszechna. Akceptacja premiera przeważa także w elektoracie SLD. Wśród zwolenników współrządzącego PSL jest inaczej – niezadowolonych z premiera jest dwukrotnie więcej niż zadowolonych. Zdecydowanie najgorzej oceniają Donalda Tuska jako szefa Rady Ministrów potencjalni wyborcy PiS.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	90	5	5
SLD	58	35	7
PSL*	29	58	13
PiS	6	84	9
Niezdecydowani	31	46	23
Niezamierzający głosować	30	45	25

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

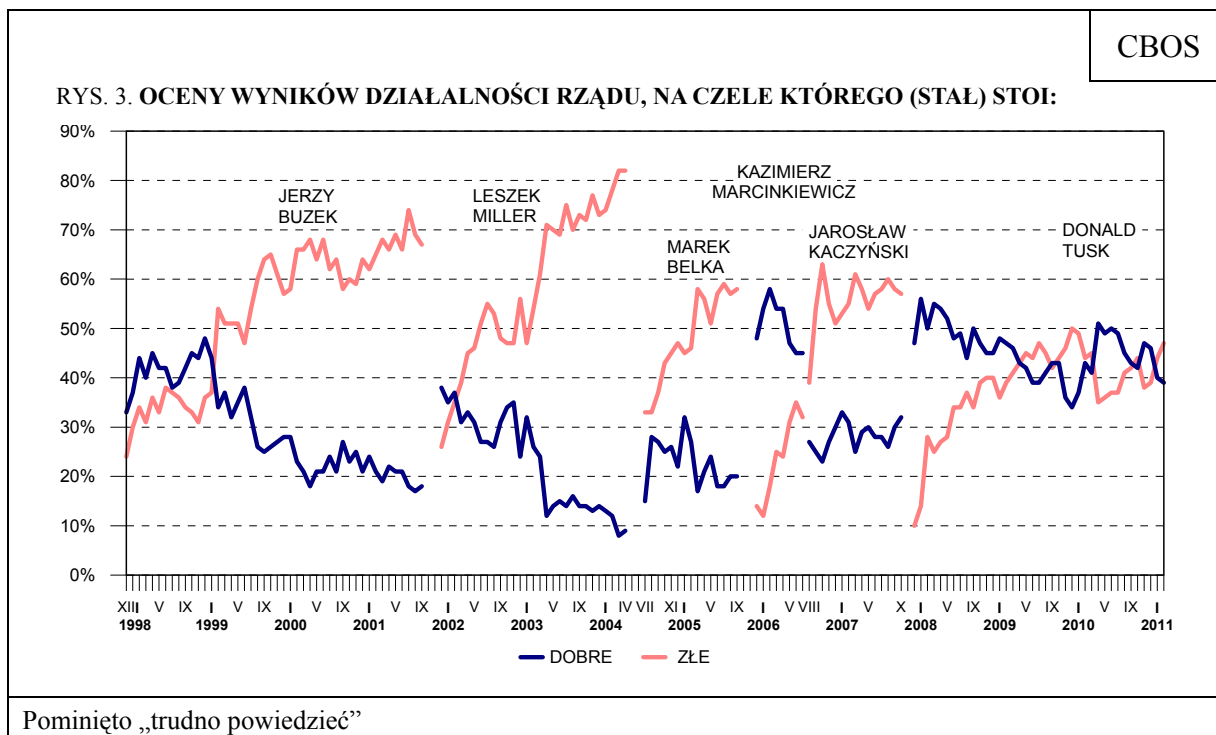
Wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych, ale zainteresowanych udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych oraz wśród biernych politycznie premier częściej spotyka się z niechęcią niż z aprobatą.

OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W dalszym ciągu pogarszają się opinie o efektach pracy rządzącego gabinetu. Rezultaty jego działań dobrze ocenia 39% badanych, a źle – 47% (o 3 punkty więcej niż w styczniu).

Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2010											2011		
	w procentach													
Dobrze	43	41	51	49	50	49	45	43	42	47	46	40	39	
Źle	44	45	35	36	37	37	41	42	44	38	39	44	47	
Trudno powiedzieć	13	14	14	15	13	14	14	15	14	15	15	16	14	

W grupach społeczno-demograficznych opinie o pracy rządu kształtują się podobnie jak rozkład poparcia dla obecnego gabinetu. Oceny rezultatów działalności rządu są tym lepsze, im większa miejscowość, w której mieszka respondent, oraz im wyższy jest jego status społeczno-ekonomiczny: wyższe wykształcenie i lepsza sytuacja materialna. Najbardziej krytyczni w ocenach działań rządu są rolnicy oraz osoby źle oceniające swoje warunki materialne.

W elektoratach partyjnych zadowoleni z wyników pracy rządu są przede wszystkim potencjalni wyborcy PO. Pozytywne opinie przeważają także wśród sympatyków SLD, natomiast elektorat koalicyjnego PSL w przeważającej mierze krytycznie ocenia poczynania gabinetu Donalda Tuska. Konsekwentnie zdecydowanie najbardziej surowi w ocenach są sympatycy PiS.

Badani niemający określonych preferencji partyjnych oraz osoby biernie politycznie częściej wypowiadają się o rezultatach pracy rządu krytycznie niż pochlebnie.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	80	13	7
SLD	51	41	8
PSL*	32	53	15
PiS	10	85	5
Niezdecydowani	31	46	23
Niezamierzający głosować	27	53	20

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Drugi miesiąc z rzędu pogarszają się oceny polityki gospodarczej rządu. Ponad połowa ankietowanych (54%, o 3 punkty więcej niż w styczniu) uważa, że działania rządu nie rokują poprawy sytuacji gospodarczej kraju. W skuteczność polityki rządu w sferze gospodarki wierzy 31% badanych (spadek o 2 punkty).

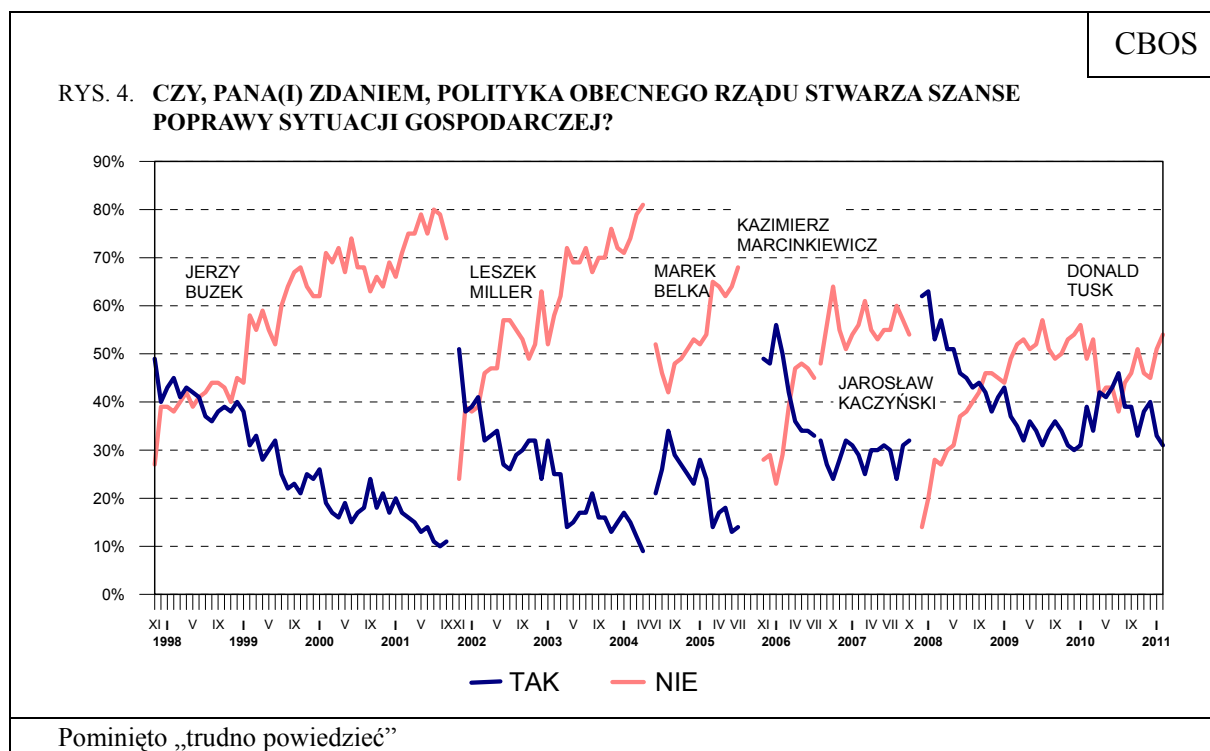

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2010											2011	
	w procentach												
Tak	39	34	42	41	43	46	39	39	33	38	40	33	31
Nie	49	53	41	43	43	38	44	46	51	46	45	51	54
Trudno powiedzieć	12	13	17	16	14	16	17	15	16	16	15	16	15

Negatywne oceny polityki gospodarczej rządu przeważają w zdecydowanej większości analizowanych grup społeczno-demograficznych. Relatywnie najlepiej działania rządu w sferze gospodarki postrzegają ludzie młodzi – od 18 do 24 roku życia, mieszkańcy dużych miast, osoby najlepiej wykształcone i sytuowane. W grupach społeczno-zawodowych są to przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz właściciele firm. Najgorzej działania obecnego gabinetu w dziedzinie gospodarki odbierają rolnicy.

Pozytywne opinie o polityce gospodarczej rządu dominują jedynie w elektoracie PO. Wyborcy pozostałych ugrupowań na ogół sądzą, że polityka rządu nie rokuje poprawy sytuacji gospodarczej kraju. Przekonanie to najczęściej podzielają zwolennicy PiS i PSL.

Wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji wyborczych oraz wśród biernych politycznie przeważają krytyczne oceny polityki gospodarczej rządu.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	70	18	12
SLD	35	53	12
PSL*	15	75	10
PiS	7	83	10
Niezdecydowani	21	57	22
Niezamierzający głosować	19	62	19

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Początek roku okazał się niekorzystny dla rządu. Jego lutowe notowania należą do najgorszych w ciągu ostatniego roku. Mimo że gabinet Donalda Tuska ma nadal więcej

zwolenników niż przeciwników, oceny jego działalności, w tym przede wszystkim opinie o polityce gospodarczej, są przeważnie krytyczne. Jak się wydaje, do słabszych notowań rządu przyczynił się nie tyle raport MAK i powracające zarzuty wobec rządu o zbytnią pasywność w stosunkach z Rosją, ile działania obecnego gabinetu w sferze gospodarki i finansów: podwyżki stawek VAT oraz, przede wszystkim, budzące silne kontrowersje plany zmian w systemie emerytalnym. Proponowane przez rząd zmiany w tym systemie krytykują już nie tylko konkurenci polityczni (co jest zrozumiałe i może być traktowane przez polityczną widownię jako element gry politycznej), ale także niezależni eksperci, tacy jak m.in. Leszek Balcerowicz.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		37	31	29	3	1000
Płeć	Mężczyźni	40	30	28	2	480
	Kobiety	34	31	31	4	520
Wiek	18-24 lata	33	25	39	3	126
	25-34	44	25	29	1	185
	35-44	37	30	29	5	154
	45-54	34	34	30	2	159
	55-64	42	30	27	1	193
	65 lat i więcej	27	40	26	7	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	37	33	5	378
	Miasto do 20 tys.	42	33	22	3	134
	20-100 tys.	37	25	35	3	194
	101-500 tys.	42	27	30	2	176
	501 tys. i więcej mieszk.	58	24	17	1	117
Wykształcenie	Podstawowe	22	41	31	5	235
	Zasadnicze zawodowe	31	31	36	2	245
	Średnie	43	26	29	3	342
	Wyższe	50	26	20	4	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	28	19	4	104
	Średni personel, technicy	51	25	15	8	36
	Pracownicy adm.-biurowi	47	20	28	5	63
	Pracownicy usług	44	30	25	1	52
	Robotnicy wykwalifikowani	36	34	29	2	121
	Robotnicy niewykwalifik.	34	22	42	2	54
	Rolnicy	18	40	41		36
	Pracujący na własny rach.	46	22	29	3	53
Bierni zawodowo	Renciści	30	33	30	6	71
	Emeryci	34	36	26	4	232
	Uczniowie i studenci	32	32	33	4	71
	Bezrobotni	32	24	43		58
	Gospodynie domowe i inni	20	38	39	3	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	42	33	20	5	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	49	24	24	3	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	40	25	33	2	246
	prywatnym gosp. rolnym	23	34	43		34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	23	34	38	5	137
	501-750	30	38	30	2	141
	751-1000	31	30	36	3	179
	1001-1500	44	31	22	3	167
	Powyżej 1500 zł	54	24	20	2	164
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	43	36	4	139
	Średnie	38	28	31	4	418
	Dobre	42	30	26	3	443
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	47	26	8	50
	Raz w tygodniu	30	35	31	4	460
	1-2 razy w miesiącu	39	28	31	2	181
	Kilka razy w roku	50	25	22	3	204
	W ogóle nie uczestniczy	44	20	34	2	104
Poglądy polityczne	Lewica	46	29	24	1	176
	Centrum	38	26	34	3	341
	Prawica	42	42	14	1	285
	Trudno powiedzieć	18	24	49	9	198

Tabela 2

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	41	16	999
Płeć	Mężczyźni	47	38	15	480
	Kobiety	39	44	17	519
Wiek	18-24 lata	46	34	20	126
	25-34	50	32	17	186
	35-44	42	37	22	154
	45-54	35	50	15	159
	55-64	49	39	12	193
	65 lat i więcej	33	52	15	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	48	21	378
	Miasto do 20 tys.	46	41	13	134
	20-100 tys.	46	37	18	195
	101-500 tys.	48	40	11	174
	501 tys. i więcej mieszk.	61	26	13	117
Wykształcenie	Podstawowe	35	48	17	233
	Zasadnicze zawodowe	39	45	16	245
	Średnie	45	38	17	343
	Wyższe	54	31	15	177
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	54	31	15	103
	Średni personel, technicy	39	41	20	36
	Pracownicy adm.-biurowi	48	30	22	64
	Pracownicy usług	51	36	13	52
	Robotnicy wykwalifikowani	38	48	14	121
	Robotnicy niewykwalifik.	44	30	27	54
	Rolnicy	28	58	15	36
	Pracujący na własny rach.	55	34	12	53
Bierni zawodowo	Renciści	37	41	23	71
	Emeryci	43	46	11	230
	Uczniowie i studenci	39	42	19	71
	Bezrobotni	44	37	18	58
	Gospodynie domowe i inni	26	51	23	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	38	22	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	45	43	12	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	50	35	16	246
	prywatnym gosp. rolnym	30	55	15	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	32	44	24	137
	501-750	34	50	15	141
	751-1000	40	42	17	177
	1001-1500	50	39	11	167
	Powyżej 1500 zł	60	30	9	163
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	58	15	137
	Średnie	41	39	19	418
	Dobre	49	37	14	443
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	31	57	12	50
	Raz w tygodniu	35	47	18	459
	1-2 razy w miesiącu	46	37	17	181
	Kilka razy w roku	56	29	15	204
	W ogóle nie uczestniczy	49	36	15	104
Poglądy polityczne	Lewica	51	38	11	176
	Centrum	47	35	18	340
	Prawica	45	49	6	285
	Trudno powiedzieć	24	42	34	198

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donaldusa Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		39	47	14	998
Płeć	Mężczyźni	42	46	12	478
	Kobiety	36	48	16	520
Wiek	18-24 lata	46	36	18	126
	25-34	43	44	13	185
	35-44	43	43	14	154
	45-54	33	51	17	157
	55-64	42	48	11	193
	65 lat i więcej	30	58	12	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	54	17	377
	Miasto do 20 tys.	37	51	12	134
	20-100 tys.	41	41	18	194
	101-500 tys.	47	45	8	176
	501 tys. i więcej mieszk.	58	33	9	117
Wykształcenie	Podstawowe	32	53	15	235
	Zasadnicze zawodowe	34	53	13	245
	Średnie	41	44	15	340
	Wyższe	53	36	11	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	35	11	104
	Średni personel, technicy	42	47	11	36
	Pracownicy adm.-biurowi	48	38	15	63
	Pracownicy usług	45	41	14	52
	Robotnicy wykwalifikowani	36	53	12	121
	Robotnicy niewykwalifik.	38	33	30	54
	Rolnicy	15	67	17	36
	Pracujący na własny rach.	54	31	14	53
Bierni zawodowo	Renciści	38	48	14	70
	Emeryci	33	54	12	232
	Uczniowie i studenci	41	44	14	71
	Bezrobotni	36	51	13	58
	Gospodynie domowe i inni	27	57	16	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	45	12	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	42	46	12	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	37	16	246
	prywatnym gosp. rolnym	17	63	20	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	30	50	20	137
	501-750	34	53	13	139
	751-1000	37	48	15	179
	1001-1500	41	52	7	167
	Powyżej 1500 zł	57	36	7	164
Ocena własnych war. mater.	Źłe	25	63	12	139
	Średnie	37	46	17	417
	Dobre	45	43	11	443
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	63	18	50
	Raz w tygodniu	35	53	13	460
	1-2 razy w miesiącu	40	43	17	180
	Kilka razy w roku	47	38	15	204
	W ogóle nie uczestniczy	51	39	10	104
Poglądy polityczne	Lewica	43	46	11	176
	Centrum	43	43	14	341
	Prawica	40	56	4	285
	Trudno powiedzieć	27	42	31	197

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		31	54	15	999
Płeć	Mężczyźni	34	54	12	480
	Kobiety	28	55	18	519
Wiek	18-24 lata	43	47	10	126
	25-34	34	50	16	185
	35-44	30	54	16	154
	45-54	28	59	13	160
	55-64	30	54	15	193
	65 lat i więcej	22	59	19	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	59	18	379
	Miasto do 20 tys.	33	55	11	134
	20-100 tys.	30	50	20	194
	101-500 tys.	38	54	8	174
	501 tys. i więcej mieszk.	46	44	10	117
Wykształcenie	Podstawowe	20	57	23	233
	Zasadnicze zawodowe	25	61	15	245
	Średnie	35	52	12	343
	Wyższe	44	45	11	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	44	8	104
	Średni personel, technicy	31	59	10	36
	Pracownicy adm.-biurowi	30	48	22	64
	Pracownicy usług	34	59	7	52
	Robotnicy wykwalifikowani	23	60	17	121
	Robotnicy niewykwalifik.	41	39	20	54
	Rolnicy	12	69	19	36
	Pracujący na własny rach.	43	44	13	53
Bierni zawodowo	Renciści	26	55	19	71
	Emeryci	26	57	18	230
	Uczniowie i studenci	42	52	6	71
	Bezrobotni	26	58	15	58
	Gospodynie domowe i inni	19	63	19	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	35	49	17	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	54	15	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	36	52	12	247
	prywatnym gosp. rolnym	13	69	18	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	21	61	18	137
	501-750	21	64	15	141
	751-1000	28	54	18	177
	1001-1500	36	51	13	167
	Powyżej 1500 zł	48	43	9	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	15	71	14	137
	Średnie	27	54	19	418
	Dobre	39	49	12	444
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	62	13	49
	Raz w tygodniu	26	58	16	460
	1-2 razy w miesiącu	28	54	18	181
	Kilka razy w roku	42	45	13	204
	W ogóle nie uczestniczy	40	51	9	104
Poglądy polityczne	Lewica	39	51	10	176
	Centrum	33	54	14	341
	Prawica	33	57	10	285
	Trudno powiedzieć	17	53	30	198